

кланови структури и жените от малцинствените кланове. Допуснати са и нарушения на процесуалните правила, защото в отказа има противоречиви и взаимно изключващи се съображения. В решението е записано името Ямин Мусе, което означава че е разгледана чужда бежанска история.

Ответната страна председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет на РБ, не изразява становище по жалбата и не изпраща представител.

Представителят на Върховната административна прокуратура намира жалбата за неоснователна, защото в производството не е установен обоснован страх от преследване, а молителката е мотивирала искането си с общата несигурност в страната и проблеми от личен характер.

Върховният административен съд, III отделение, намира жалбата за допустима и основателна по следните съображения:

С решение № 801/ 10.08.2004 г. председателят на ДАБ е отказал на жалбоподателката предоставяне статут на бежанец и на хуманитарен статут, защото Сомалия се явява сигурна страна на произход и не са налице основанията по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Административният орган е развил съображения, че госпожица **Ямин Мусе** е била включена в официална сомалийска делегация за участие в световното първенство по фехтовка в гр.Пловдив в периода от 25.03-12.04.2004 г. и след пристигането си в България прави неуспешен опит да напусне страната ни през гр.Русе, задържана е от гранична полиция и едва тогава подава молба за статут. Прието е, че молителката не е бежанец, защото не е установен обоснован страх от преследване поради нейната раса, националност, принадлежност към определена обществена група или политически убеждения, а поводът за напускане на Сомалия е общата несигурност и лошите условия на живот. Развит е довод, че дискриминация може да се предполага поради принадлежност към племето "**тумал**", но други неблагоприятни фактори водещи до риск от преследване не са заявени. Освен това Мусе е напуснала страната си легално с валиден паспорт, което е правопогасяващ факт, а молбата за закрила не е и подадена незабавно- чл. 16, т. 7 от ЗУБ. Няма доказателства, че живота и свободата на Мусе са застрашени и че има вероятност от преследване по смисъла на чл.1, б.А, т.2 от Женевската конвенция. Прието е, че в Сомалия има относително стабилни зони на сигурност и е възможно вътрешно разселване, няма "систематична дискриминация по отношение на конкретна малцинствена група" за да се приеме, че обстановката е несигурна. Поради това са развити доводи за неоснователност на искането за предоставяне и на хуманитарен статут. В административното производство е установено, че Сахра У.Мусе е мюсюлманка- сунни, неомъжена, твърдяла е, че принадлежи към племето "тунни"- малцинство в Сомалия. Не е спорно, че в България е пристигнала легално, с национален паспорт, заедно с участниците от отбора по фехтовка. Заедно с няколко сомалийци прави неуспешен опит за незаконно преминаване на границата при гр.Русе, след което подава молба в ДАБ. От

бежанския разказ се установява, че в Сомалия Сахра Мусе е живяла първоначално с майка си в района на гр.Мерка, където живее племето им, а после са се преместили в гр.Могодишо поради убийството на баща ѝ през 2000 г. в нейно присъствие. Причините за убийството не са изяснени. Спортното състезание в България е използвано като начин за организиране на легален канал за напускане на страната срещу заплащане. Не е образована, защото образователната система в Сомалия не работи. За включването ѝ в отбора по фехтовка е помогнал приятел на баща ѝ. Страхува се от насилие в Сомалия. Разказвала е за опит за изнасилване през 2003 г. от пет души от племето "хауиа". Не иска да се връща в Сомалия, защото няма централна държавна власт, няма сигурност за живота ѝ, няма работа и живота е труден. Приложена е справка от 17.03.2003 г. за обстановката в Сомалия, изготвена от Дирекция "Международно сътрудничество и евроинтеграция" при ДАБ. От 1991 г. страната е в гражданска война, няма функционираща и международно призната централна държавна власт, функциите ѝ са поети от местната администрация в някои региони- северозападен Сомалиленд, североизточен Пунтленд и два югозападни региона-Бей и Бакуул. Няколко региона от 1991 г. досега са се провъзгласили са самостоятелни републики, но не са признати от международната общност. От 2000 г. е установена централна власт от Преходно национално правителство с мандат до края на 2003 г. и управление гр.Могодишу. Ситуацията в другите части на южна и централна Сомалия е променлива, в региона Гедо има сблъсъци между клановите марехан, които преминават ту на страната на преходното правителство, ту на страната на опозицията Сомалийски съвет за помирение.От 1991 г. има масови нарушения на човешките права, липсата на каквито и да е политически права, насилия над малцинствени групи, липса на справедливи процеси и сурови наказания налагани от съдилищата на различните фракции, груби нарушения от поддържници на бившия режим и кланови милиции. По-добра е сигурността в Сомалиленд, Пунтленд, Бей и Бакуул, в които има хуманитарни групи, като за ВКБООН Сомалиленд и Пунтленд са сигурни територии за завръщане на бежанци. В Могодишу правителството полага усилия да подобри спазването на правата на човека, но ситуацията е напрегната, защото съществуват фракции, които се противопоставят на временното правителство и контролират голяма част от столицата. В информацията се сочи, че сигурност съществува само ако се живее в района, контролиран от собствения клан. Налице е социална дискриминация на жените. Поради липса на централна власт няма съдебна система. Налице е свобода за придвижване на стоки и хора, но преминаването в друг регион е опасно. Влизането и излизането от столицата е свободно от 1998 г. Хуманитарната ситуация е "трагична", в доклад на ООН е определена като "ужасяваща", здравеопазването е недоразвито и не може да се пребори с епидемиите. Дават се данни, че за сомалийското общество произходът е важен и той определя и политическите връзки. Членовете на малцинствените групи се определят като несомалийци. Сомалия е в

положение на гражданска война, но има възможност за вътрешно разселване, защото властите на Сомалленд, Пунтленд, Бай и Бакуул са заявили готовност да приемат на териториите под техен контрол лица, които преди са живяли там или принадлежат към някой от клановете в съответния регион. По време на войната са унищожени редица регистрационни служби в Сомалия и затова няма възможност за установяване автентичността на сомалийските документи., а издаваните от местните администрации не са документи признати от международно признати власти.

От приложената справка от 21.04.2004 г. се вижда ,че няма подобряване на обстановката в Сомалия.

От така приетото за установено, Върховният административен съд, III отделение направи следните правни изводи:

Допуснато е съществено нарушение на административнопроизводствените правила на чл. 11 , ал.1 и чл.15 , ал.2 т.3 от ЗАП вр. с чл.11 от ЗВАС.

В административното решение има произнасяне по отношение на Ясмин Мусе от племето "тумал", а не спрямо молителката Сахра Уехлие Мусе от племето "тунни", сезирала административния орган с молба за статут на бежанец и хуманитарен статут. Допуснатото нарушение е съществено, защото в сомалийското общество племенният произход е важен и определя както политическото поведение на съответното лице, така и отношението на доминиращите племенни кланове към малцинствата. Административният орган не е изяснил и съответно не е изложил мотиви, защо Сомалия се явява "сигурна страна на произход" спрямо лице от женски пол от племето "тумал" /както е приел в административното решение/, което идва от гр.Могадишо, а не от Североизточна или от Северозападна Сомалия, в които обстановката е по-спокойна.

Нарушен е материалният закон- отказано е предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут като административният орган се е позовал на разпоредбата на чл. 16, т. 7 от ЗУБ. На това основание административният орган може да прекрати по своя преценка административното производство за предоставяне на статут по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Незаявяването пред компетентен орган в срок от 72 часа от законното влизането в страната не е основание за отказ по същество на искания статут- тези основания са изброени в чл. 12 и чл. 13 от ЗУБ. Незаконосъобразен е и изводът за наличието на "правопогасяващ факт" с притежаването на сомалийски паспорт, тъй като такова основание за отказ не е предвидено в закона, още повече, че в Сомалия липсват функциониращи държавни институции, редица реугистрационни служби са ликвидирани, а много от местните администрации издават международно непризнати документи, включително паспорти. Неправилни са изводите, че притежаването на национален паспорт е доказателство, че притежателят му не е застрашен от преследване, защото легалното напускане на страната може да е единствен начин за бягство без кандидата да се постави в опасно положение спрямо властите. От значение е дали е налице обоснован страх от преследване поради причини посочени в

чл. 8 от ЗУБ. В пар. 53 от наръчника / на който се позовава и административния орган/ е дадено обяснение, че дискриминацията, съчетана с други неблагоприятни фактори може да се отрази върху съзнанието на кандидата и това да оправдае твърдението му за основателни опасения за преследване. Затова мотивът, че доводът за дискриминацията не е основание да бъде предоставен статут на бежанец е неправилен. Следва обаче това твърдение да бъде обсъден, съобразно етническата принадлежност на кандидата и географския регион откъдето идва.

Липсват мотиви защо административният орган приема, че в гр.Могадишо липсва конкретна заплаха за живота, сигурността, свободата, както и опасност за някаква форма на унижително или нечовешко отнасяне спрямо кандидатката.

При новото разглеждане на спора следва да се обсъдят обстоятелствата от бежанския разказ на жалбоподателката, както и да се изложат мотиви за сигурността на тази част от Сомалия, от която кандидатката твърди че идва, ако не бъдат събрани други данни. Следва да се изложат мотиви към коя малцинствена група принадлежи племето на кандидата, за да бъде преценено страха от преследване на база малцинствен произход, както и възможността за реално осъществимо вътрешно разселване в страна без функционираща държавна власт, предвид факта, че в северозападна и североизточна Сомалия местните органи приемат лица, които преди са живели там или принадлежат към някои от клановете в региона/ виж справката/. Ответникът се е позовал формално на информационната справка, за да обоснове такава възможност в настоящия казус, без да обсъди конкретните обстоятелства .

Водим от горното и на основание чл.28 от ЗВАС, Върховният административен съд, III отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 801/ 10.08.2004 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет на РБ и

ВРЪЩА административната преписка на административния орган за ново разглеждане на молбата на Сахра Уехле Мусеза предоставяне статут на бежанец или хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14 дневен срок от получаване на съобщението пред петчленен състав на Върховния административен съд

**Вярно с оригинала,
секретар:**

ПРЕДСЕДАТЕЛ:/п/ Пенка Гетова
ЧЛЕНОВЕ:/п/ Йорданка Костова
/п/ Йовка Дражева

й.д.